

SOM MAN FRÅGAR FÅR MAN SVAR:

HUR FRÅGEFORMULERINGAR FORMAR BEDÖMNINGAR AV FÖRTROENDE

Ny forskning
från SOM-
institutet!

**The SOM Institute's
Notes on Survey Methodology –
2026:5**

**The measurement of political trust in
surveys**

Klara Persson

The SOM Institute, University of Gothenburg
klara.persson@gu.se

Björn Rönnerstrand

The SOM Institute, University of Gothenburg
bjorn.ronnerstrand@som.gu.se

Freja Wessman

The SOM Institute, University of Gothenburg
freja.wessman@gu.se

ABSTRACT

Political trust is considered one of the cornerstones of a well-functioning democracy and has been studied by researchers for a long time. However, survey research varies when it comes to the question wordings used to measure trust. The aim of this study is to investigate whether the degree to which the mission statement of public authorities is emphasized in the question wording influences respondents' reported level of trust. Two studies were conducted, where the second one was a replication of the first. The results of both studies indicate that if the mission statement of authorities is specified, the average level of trust is lower, as compared to questions that ask if respondents 1) trust that a given authority "do their job" or 2) simply if they trust the public authority. Future studies could explore how to measure the dimensionality of trust in survey questions with or without a specified mission statement, and the consequences of this in terms of response patterns. Future research could also examine how different indicators of trust are linked to citizens' perceptions of how well authorities perform in different areas.

Klara Persson

Freja Wessman

Vilket förtroende har du för följande institutioner?

	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende	Ingen uppfattning
Sjukvården	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De politiska partierna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Socialstyrelsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Arbetsförmedlingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande institutioner och grupper sköter sitt arbete?

	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende
Regeringen	☐	☐	☐	☐	☐
Polisen	☐	☐	☐	☐	☐
Sjukvården	☐	☐	☐	☐	☐

**Två olika
frågeformuleringar**

Spelar frågeformuleringen roll?

Enkätforskningen använder flera olika formuleringar för att mäta förtroende för myndigheter

Skillnader i formulering kan spegla olika sätt att konceptualisera förtroende

Syftet med studien: testa om det spelar roll hur tydligt myndighetens uppdrag anges

Mäter vi samma sak när vi frågar om förtroende – men formulerar frågan på olika sätt?

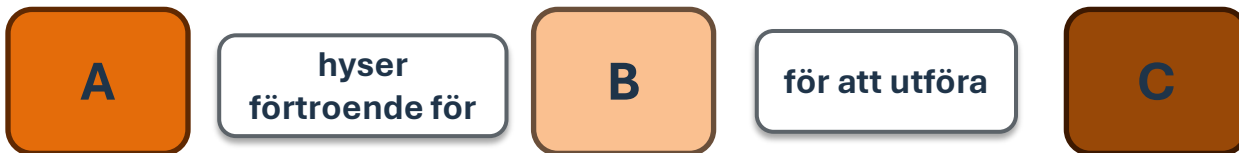
En teoretisk utgångspunkt: tvåställigt förtroende

A = den som hyser eller inte hyser förtroende (här: respondenten)

B = den institution eller aktör som förtroendet riktas mot (här: myndigheten)

En teoretisk utgångspunkt: treställigt förtroende

A = den som hyser eller inte hyser förtroende (här: respondenten)

B = den institution eller aktör som förtroendet riktas mot (här: myndigheten)

C = den handling eller det tillstånd som B förväntas åstadkomma

Studiedesign: två experiment

Studie 1

1. Databesamling: 25 juni–29 augusti 2025 i SOM-institutets Medborgarpanel.
2. 1 442 deltagare fördelade i tre experimentgrupper: $n = 510/472/460$.
3. Fem myndigheter:
 1. Skatteverket
 2. Riksbanken
 3. Polismyndigheten
 4. Försvarsmakten
 5. Arbetsförmedlingen

Studie 2

1. Databesamling: 4–24 november 2025 i SOM-institutets Medborgarpanel.
2. 2 996 deltagare fördelade i tre experimentgrupper: $n = 993/993/1010$.
3. Samma fem myndigheter

Tre experimentgrupper

Grupp 1 | Ingen specificering av C

Grupp 2 | Svag specificering av C

Grupp 3 | Stark specificering av C

Grupp 1 | Ingen specificering av C

Hur stort förtroende har du för?

	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende
Polisen	☐	☐	☐	☐	☐
Försvarmakten	☐	☐	☐	☐	☐
Riksbanken	☐	☐	☐	☐	☐
Arbetsförmedlingen	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐

Grupp 2 | Svag specificering av C

Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande institutioner sköter sitt arbete?

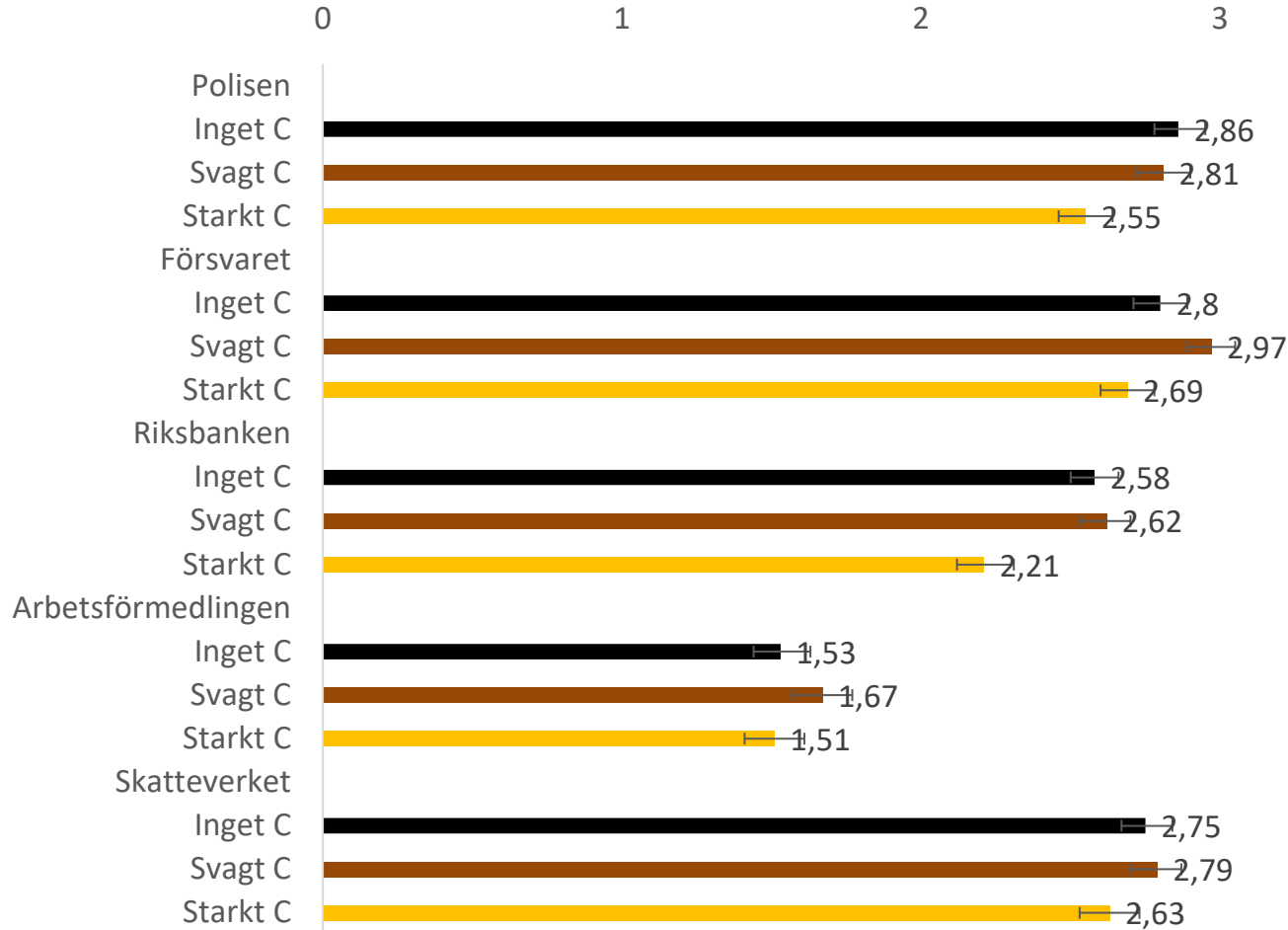
	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende
Polisen	☐	☐	☐	☐	☐
Försvarsmakten	☐	☐	☐	☐	☐
Riksbanken	☐	☐	☐	☐	☐
Arbetsförmedlingen	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket	☐	☐	☐	☐	☐

Grupp 3 | Stark specificering av C

Hur stort förtroende har du för att...?

	Mycket stort förtroende	Ganska stort förtroende	Varken stort eller litet förtroende	Ganska litet förtroende	Mycket litet förtroende
Polisen bekämpar brott effektivt	☐	☐	☐	☐	☐
Försvarsmakten försvarar Sverige	☐	☐	☐	☐	☐
Riksbanken håller inflationen låg och stabil	☐	☐	☐	☐	☐
Arbetsförmedlingen bidrar till en ökad sysselsättning	☐	☐	☐	☐	☐
Skatteverket tar in skatter korrekt	☐	☐	☐	☐	☐

Mer specificerat uppdrag ger lägre förtroende

4

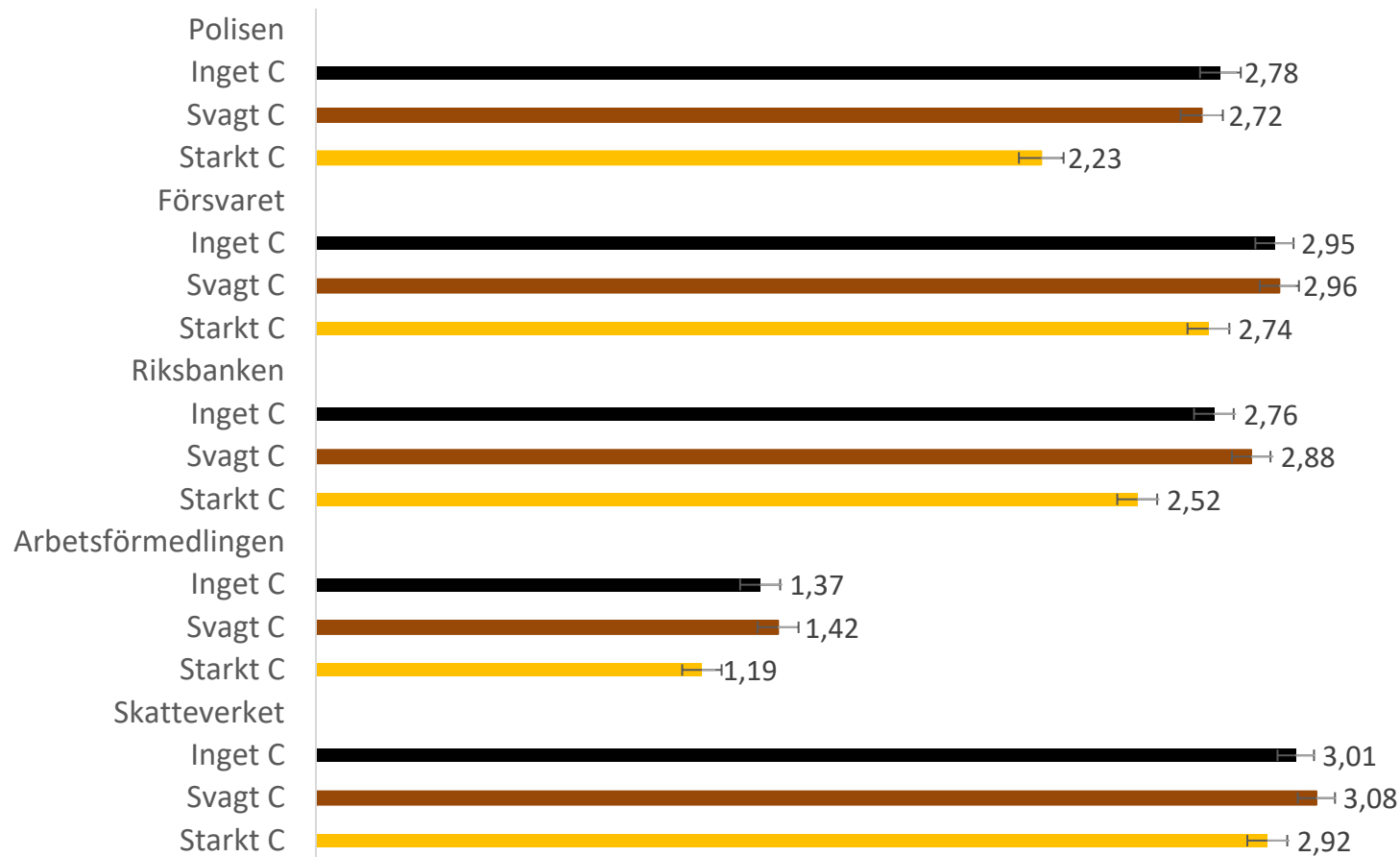

FÖRSVARMAKTEN

Replikationen bekräftar mönstret

0,00 1,00 2,00 3,00 4,00

Vad är det som förändras i respondentens bedömning?

”Hur stort förtroende har du för Polisen?”

”Hur stort förtroende har du för att polisen bekämpar brott effektivt?”

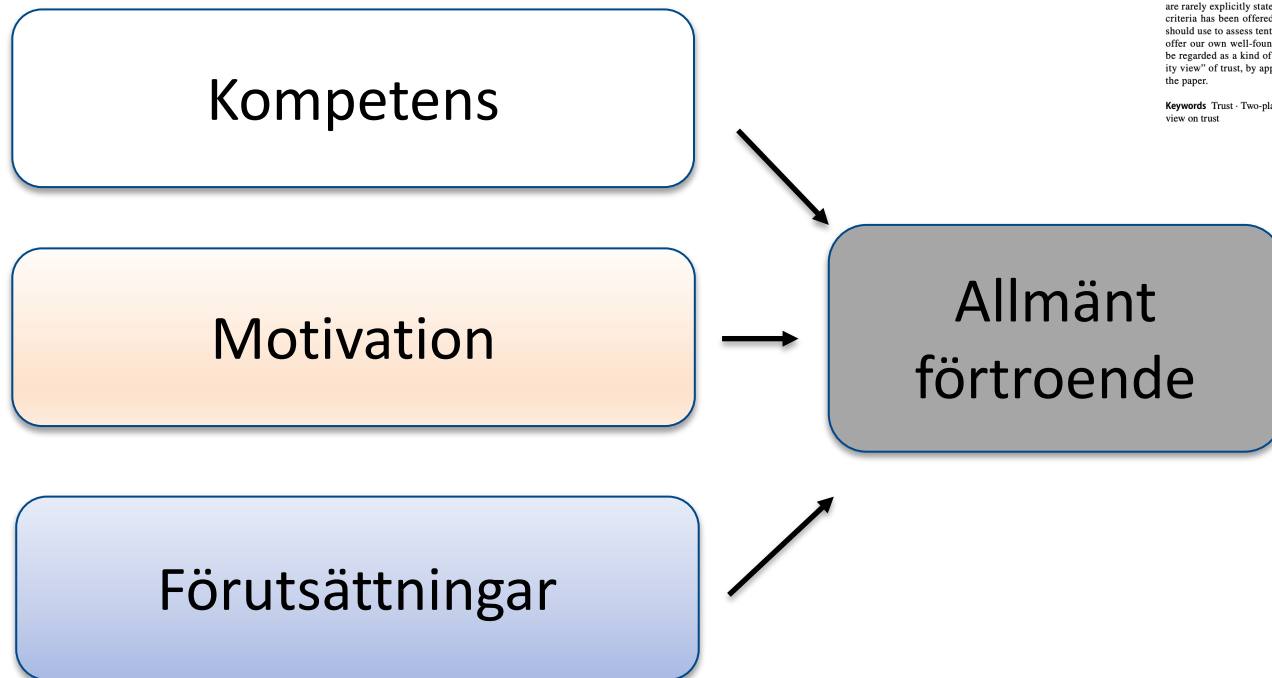

Abstract

Trust is often perceived as having great value. For example, there is a strong belief that trust will bring different sorts of public goods and help us preserve common resources. A related concept which is just as important, but perhaps not explicitly discussed to the same extent as “trust”, is “reliance” or “confidence”. To be able to rely on some agent is often seen as a prerequisite for being able to trust this agent. Up to now, the conceptual discussion about the definition of trust and reliance has been rational in the sense that most people involved have offered arguments for their respective views, or against competing views. While these arguments rely on some criterion or other, these criteria are rarely explicitly stated, and to our knowledge, no systematic account of such criteria has been offered. In this paper we give an account of what criteria we should use to assess tentative definitions of “trust” and “reliance”. We will also offer our own well-founded definitions of “trust” and “reliance”. Trust should be regarded as a kind of reliance and we defend what we call “the accountability view” of trust, by appealing to the desiderata we identify in the first parts of the paper.

Keywords Trust · Two-place trust · Three-place trust · Reliance · The accountability view on trust

Förtroendets byggstenar

1. **Kompetens:** Jag tror att myndigheten vet hur den ska gå tillväga för att lösa de uppsatta målen.
2. **Motivation:** Jag tror att myndigheten verkligen vill uppnå de uppsatta målen.
3. **Förutsättningar:** Jag tror att myndigheten har resurser och befogenheter att uppfylla de uppsatta målen.

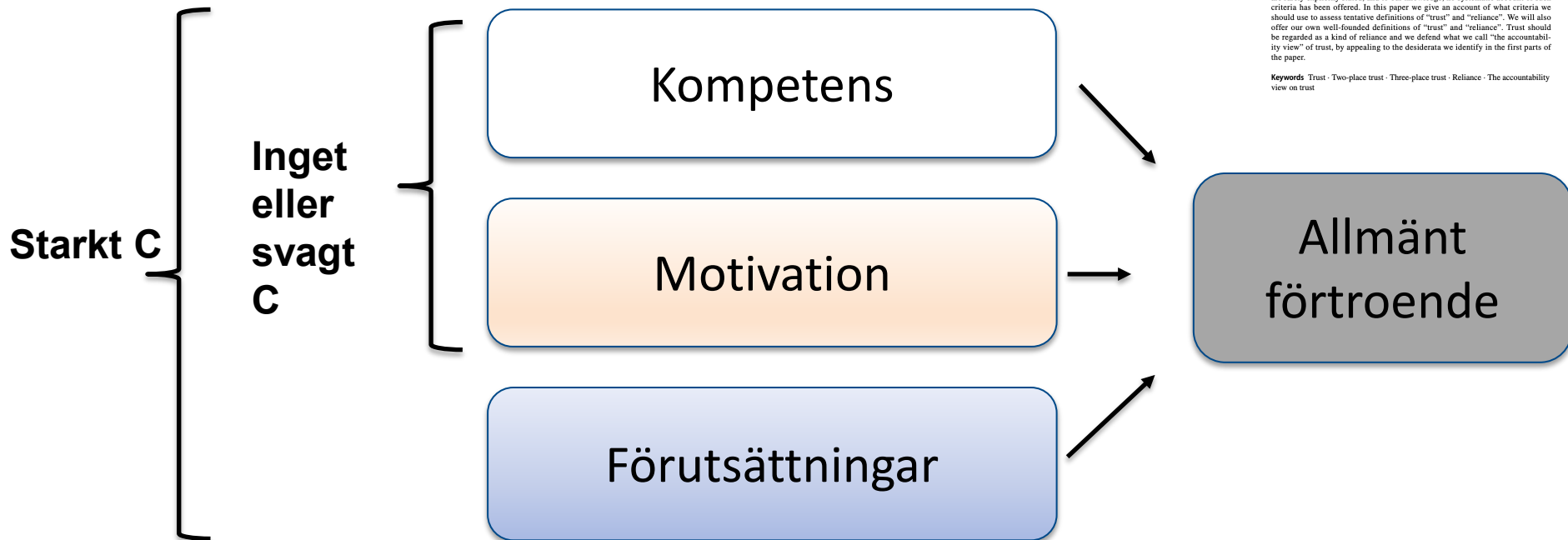

Abstract

Trust is often perceived as having great value. For example, there is a strong belief that trust will bring different sorts of public goods and help us preserve common resources. A related concept which is just as important, but perhaps not explicitly discussed to the same extent as “trust”, is “reliance” or “confidence”. To be able to rely on some agent is often seen as a prerequisite for being able to trust this agent. Up to now, the conceptual discussion about the definition of trust and reliance has been rational in the sense that most people involved have offered arguments for their respective views, or against competing views. While these arguments rely on some criterion or other, these criteria are rarely explicitly stated, and to our knowledge, no systematic account of such criteria has been offered. In this paper we give an account of what criteria we should use to assess tentative definitions of “trust” and “reliance”. We will also offer our own well-founded definitions of “trust” and “reliance”. Trust should be regarded as a kind of reliance and we defend what we call “the accountability view” of trust, by appealing to the desiderata we identify in the first parts of the paper.

Keywords Trust · Two-place trust · Three-place trust · Reliance · The accountability view on trust

Frågeformuleringen avgör vilka byggstenar som “aktiveras”

Lärdomar från studien

- 1** Frågeformuleringen är en del av operationaliseringen – inte bara en språklig detalj
 - 2** Olika vanligt förekommande förtroendefrågor kan ge relativt likartade resultat när C är ospecificerat eller svagt specificerat
 - 3** När myndighetens uppdrag specificeras tydligt kan respondentens rapporterade nivå av förtroende sjunka
-

**The SOM Institute's
Notes on Survey Methodology –
2026:5**

**The measurement of political trust in
surveys**

Klara Persson

The SOM Institute, University of Gothenburg
klara.persson@gu.se

Björn Rönnerstrand

The SOM Institute, University of Gothenburg
bjorn.ronnerstrand@som.gu.se

Freja Wessman

The SOM Institute, University of Gothenburg
freja.wessman@gu.se

ABSTRACT

Political trust is considered one of the cornerstones of a well-functioning democracy and has been studied by researchers for a long time. However, survey research varies when it comes to the question wordings used to measure trust. The aim of this study is to investigate whether the degree to which the mission statement of public authorities is emphasized in the question wording influences respondents' reported level of trust. Two studies were conducted, where the second one was a replication of the first. The results of both studies indicate that if the mission statement of authorities is specified, the average level of trust is lower, as compared to questions that ask if respondents 1) trust that a given authority "do their job" or 2) simply if they trust the public authority. Future studies could explore how to measure the dimensionality of trust in survey questions with or without a specified mission statement, and the consequences of this in terms of response patterns. Future research could also examine how different indicators of trust are linked to citizens' perceptions of how well authorities perform in different areas.

TACK FÖR ATT NI HAR LYSSNAT!